

DRUZINSKI PRIJATELJ

poučno - zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijat.“ v Rojanu pri Trstu, števil. 3.

Poštno-hranilnični računa števil. 864.139.

Dolžniki „Družinskega Prijatelja“, izprašujle malo svojo vest!!

ČEZ DESET LET.

POVEST.

II.

(Konec).

Po materini smrti je bila Minka vedno zelo resna in zamišljena. Vsaki dan, ako ji je le čas dopuščal, je obiskala materin grob. Dolgo je tedaj molila. Nekak svet mir je bil razlit po njenem obličju vselej, ko se je vračala domov.

V jeseni je bilo in deževalo je, nekaj dni neprenehoma. Minka ni mogla te dni iti na pokališče. Prvi lep dan pa je zopet hitela tja. Solnce se je ravno poslavljalo, za visokimi gorami. Tedaj je klečala Minka na grobu. Naslonila je glavo na križ ter šepetala: »Odločila sem se, mamica, odločila, pojdem tja, kamor me že od nekdaj vleče srce. In Ti, draga mati, bodeš gotovo zadovoljna z menoj! Še en boj me čaka, boj z očetom, a zlata mamica, prosi Ti za svojega otroka, moli za me, da dosežem to, po čemur hrepenim. O mati, kaj ne, sedaj še-le ljubiš svojo Minko?« In sklonila se je na grob ter ga poljubila. Zahajajoče solnce je z zadnjimi žarki poljubljalo biserne solze, ki so ji tekale po licih. Pozne jesenske rože po grobeh so se ji klanjale ter se čudile, kako more mlado, lepo bitje, kateremu je odprt svet, zapustiti vse veselo in iskati sreče v tihih samostanskih prostorih.

Res se je zgodilo, česar se je Minka bala. Oče ji je branil ter jo prosil, naj ostane pri njem. Ko pa je videl, da vse nič ne pomaga, ni hotel kraliti njene sreče ter ji je slednjič dovolil. V kratkem času je bila Minka sprejeta v uršulinski samostan, kar je bila vedno njena želja. —

Kmalu so spoznali njeno pobožnost, njen pravi poklic in po enem letu je Minka postala sestra Serafina. Bila je zelo nadarjena, poleg tega se je pridno učila in v petih letih je naredila izpit za učiteljico. Med tem časom se je oženil brat, oče pa je kmalu po njenem odhodu umrl. Mirno je zatisnil oči v zavesti, da mu je ljubljena hčerka tako dobro preskrbljena. Minko ni sedaj prav nič več vezalo na svet. Čudile so se druge redovnice njene goreči pobožnosti. Gojenke so jo spoštovale in ljubile. Malo celico, v kateri je toliko premolila, bi ne bila zamenjala z najkrasnejšo palačo. Tako je živela že deseto leto v samostanu zelo srečno in zadovoljno. Nekega dne pa dobi pismo iz domačega kraja. Iznenađena ga odpre in čita:

Častita sestra Serafina!

Mila moja Minka!

Ravno danes je deset let, kar sve si kot deklici obljubili da si sporočive, kako se bode nama godilo. Ti si na to gotovo že davno pozabila. Vzrok temu je gotovo ta, da si — srečna. Kot taka, se pač malo spominjaš preteklih dni. A drugače je z menoj! Kolikokrat se spominjam tistega časa, ko sem bila v družbi s Teboj tako zadovoljna. Tedaj pač nisem tako poznala britkosti in ničnosti življenja kakor sedaj! Bodočnost sem si slikala v najlepših barvah. Kako ponosna, srečna sem bila kot nevesta! Menila sem tedaj, da se mi bode še-le odprl raj življenja. Toda, žalibog, varala sem se zelo...

Prva leta mojega zakona, dokler je še moja mati živela, bila sem še dokaj zadovoljna. Po njeni smrti pa se je vse spremenilo. Moj soprog je propal zopet v prejšnje strasti. O koliko sem trpela! Od vsega velikega premoženja ostal nam je samo gradič. Vedna žalost in skrb so spodkopale moje telesne moči tako, da sem jela bolehati. Iz tega se je razvila neozdravljiva bolezen in sedaj sem že ob robu groba. Še nekaj tednov in nekdaj toliko blagrovane Ane ne bo več...

Prihodnja številka izide 28. oktobra.

Ne bojim se smrti! Veselo jo hočem pozdraviti, saj me bode rešila sveta, kjer vlada le sebičnost in prevara. Nič naravnega, nič odkrito-srčnega ne dobiš več tu, vse je prikrito, hinavsko.. Poznam življenje in zato bi umrla rada, tako rada. Toda močna vez me veže še na svet in to so moji — otroci. Najmlajša hčerka Milica, nežna, boječa deklica, me skrbi najbolj. Kaj bode revica brez matere!

Iz vsega tega sedaj sprevidiš, kaj mi je dal svet, kako veselje in srečo sem uživala tu! Blagor Tebi, ki Ti je Bog dal milost, v tihem samostanu živeti le. Njemu!

Sedaj pa ti hočem razodeti svojo poslednjo željo. Svojega soproga hočem naprositi, da pošlje Milico takoj, ko bo spolnila 7 let, v šolo v vaš samostan. Tebi jo priporočim, Ti imej usmiljenje z zapuščeno siroto. Moja največja želja je, da bi postala moja Milica nekdanj to, kar si Ti! Jaz pa bodem pri Bogu molila za vaju in prosila Njegovega blagoslova.

Ostani zdrava in spominjaj se v molitvah svoje nesrečne

Ane.

Bridko je zajokala sestra Serafina, ko je prečitala list. Zvečer pa je v svoji celici toliko dalj molila..

III.

Lepega jesenskega dne je pozvonil na samostanski porti visok, lepo oblečen gospod. Za roko je držal malo ljubko deklico. Ko se je dogovoril s prednico, prosil je, da bi smel govoriti še s sestro Serafino. Le ta, prišedša v govorilnico, je spoznala takoj — grajščaka Jankota.

„Tu, častita sestra, sem Vam pripeljal svojo hčerko na prošnjo umrle soproge. Objednem Vam izročim tudi njen zadnji pozdrav. Milica, to so tvoja teta, o kateri so ti pripovedovali mama. Bodi pridna in ubogaj jih!“

Pri teh besedah je poljubil hčerko na čelo, stisnil sestro Serafino roko ter hitro odšel.

Milica je ostala v samostanu. Tiho in pridno deklico so vsi ljubili. Posebno pa je skrbela za njo sestra Serafina. Tudi otrok se je je oklepal z vso ljubeznijo. Vsake počitnice pa je morala iti domov, oče je namreč to zahteval. A komaj je pričakovala časa, da se povrne zopet nazaj. Trdno je sklenila zapustiti svet za vedno ter se posvetiti samostanskemu življenju.

* * *

Z veliko radovednostjo je upiralo solnce svoje žarke skozi okna samostanske cerkve. Gledalo je tu tako lepe in ganljive prizore! Mlada, nedolžna dekleta so obljubila večno zvestobo svojemu nebeškemu Ženinu.

Odpovedala so se svetu in sprejela redovno obleko. Med temi je bila tudi — Milica.

Po slovesnosti je klečala pred oltarjem. Zatočljena v molitev ni opazila postarane sestre, ki je pokleknila poleg nje.

„Sedaj, ljuba Ana, se je spolnila Tvoja želja! Tudi Ti, mlata moja mamica, si gotovo zadovoljna z menoj“ je šepetala sestra Serafina in solze radosti so ji rosile lica.

Iz nebes pa ste gledali dve materi in prosili božjega blagoslova na najdražji bitji na svetu...

Neljub pozdrav.

(Z. M.)

„Bog te sprimi, znanka stara,
ravnoprav sva se sešli:
tvoja hčerka, brhka Jara,
te pozdraviti pusti!“

Lepo službo v mestu ima,
da te hentaj, ta je kaj...
Kaj, to nič te ne zanima —
sta se skregali kdaj?“

„Oj, le hčerki sporočite,
ki pomoči mi ne ve,
da za zdravje so slovite —
dobrih rok — kamelice!“ *)

*) Zdravilna rastlina.

Moja babica je umrla.

Črtica. — M. Š.

Bilo je v svetem letu 1875. V tem letu sem desetletni deček opravil prvo sv. Obhajilo. Spominjam se še prav dobro onih veselih dnij. Moja babica pa je ono leto ležala za smrt bolna. Bila je previdena s sv. Zakramenti za umirajoče, še predno se je začelo sveto leto. Vedela je, da ne bo dolgo več, a srčno je hrepenela da bi jo Bog ne poklical še predno se bi začelo sveto leto. —

Pri bolniški postelji je stala moja mati ter mi otroci. Babica je začela tihim, pojemajočim glasom govoriti: „O kako srečni ste vi, ki učakate še sveto leto, kako rada bi je tudi jaz dočakala, vsaj začetek, da bi prejela odpustke sve-

tega leta, pa moči mi pešajo, težko bo kaj z menoj*. Obrnila se je proti steni, na kateri je visela podobna žalostne Matere božje, ter s solzami v očeh prisrčno molila....

Ko odihiti, mi tiho reče: «Milan ti se pripravljaš za prvo sv. obhajilo, tebe bo Bog vslišal. Pojdi v cerkev in moli za me, da bi umrla v svetem letu, saj je le še en sam teden do začetka.

Šel sem, ter molil, goreče molil za babico, ki me je tako rada imela; prosil sem dobrega Boga, naj jo ohrani, ako že več ne ozdravi, vsaj do začetka svetega leta, po katerem je tako hrepenela.

V soboto zvečer so oznanjali zvonovi župne cerkve in vseh podružnic, da se jutri začne sveto leto. Posebno lepo pa so še peli zvonovi z Žalostne gore oni mili glas, ki sega globoko v srce vsakemu, ki ga posluša. Tudi moja babica je čula one mile glasove ter jokala srčnega veselja.

„Jutri toraj prvi dan, in danes sem še živa, Milan, tvoje molitev je dobri Bog uslišal. Jutri pa po sv. maši prosí gospoda župnika naj me še enkrat obišče s sveto Popotnico ter podeli odpustke svetega leta, potem rada umrjem“.

Po naročilu babice smo drugo jutro vse pripravili za sprejem Gospoda vseh gospodov, jaz pa sem šel k gospodu župniku, ter povedal zadnje želje babice.

Hitro po odpravljenem sv. opraviu v cerkvi, prinesel je sivolasi župnik babici sv. Popotnico, ter ji podelil odpustke svetega leta. O kako je bila sedaj vesela moja babica! Vedno je bilo slišati iz njenih ust: «O jaz srečna, srečna žena, prva v župniji prejela sem odpustke svetega leta. Sedaj o Gospod pusti v miru umreti svojo služabnico».

Molila je, goreče molila, a moči so jo zapuščale, govorila ni več razločno. Ko je zvonilo poludve, obrnila je svoje oči proti oknu, iz katerega se je tako lepo razlegal glas zvona z Žalostne gore, potem pa zatisnila oči -- za vselej.

Kmalu potem je oznanjal zvon župnijske cerkve ljudem da je poteklo življenje moje babice. Umrla je prvi dan svetega leta, kakor je bila njena prisrčna želja.

nih globinah večurno delo Težki, svinčeni uteži na prsih, na hrbtu in na nogah vlečejo potapljavca na dno, odprtini pred očmi mašiti veliki, močni šipi, potom vrvice, roga ali telefona pa se more sporazumeti z gornjim svetom. Zračna sesalka mu dovaja zrak in električna svetilka mu sveti v globini.

Spomine iz morskih globin priobčuje najslavnejši vseh sedaj živečih ameriškanskih potapljavcev, Pearce, ki si je pridobil v tem poklicu tekom 40 let dokazno 5000 premij in zelo veliko premoženje. Ako se čita popise dogodkov v morskem dnu, treba je že dobršno močnih živcev, da človeka ne pretrese groza. Strašni prizori so se nudili pri tem njegovim očem — prizori, kakoršnih celo pesnikova domišljija na vrhuncu groze in strahu ne doseže. Po vrsti je odkril pošastne ladije: „Kadiks“, „Drummond Kastle“, „Odeu“ in oceanski parnik „Ville de Palermu“. Skoro že ni na zemljevidu dela morja, katerega bi on še ne bil proučil. Nedaleč od Quenslandije je gledal leta 1875. skoro precej po pogreznjenju nekega oceanskega parnika njegove utopljenice še deloma prav tako, kakor so živeli. Sedeli so za bogato obloženi omizjem in pri vsakem valovanju so se premikale od rib in drugih morskih živali razjede, nečuvno izpremenjene glave mrtvecev, tako, da je bilo skoro videti, kot bi bili globoko spodaj na morskem dnu še sedaj pri življenju. Iz očesnih jamic je videl laziti zoprne morske živali, ki so se bile tam ugnjezdile; med mrtveci so se igrali roji malih rib, katere so vsakikrat, ko so željno na mrtvečih žrle, te vnovič zazibale. Opetovano je zapazil tudi pri svojem delu, kako so požrešne velike ribe planile na tanko cev, po kateri je bil sam v zvezi z gornjim svetom, in po kateri so se hranila njegova pljuča. — Nedaleč od Sokotore je preiskaval neko ogromno ladijo in našel v kablinah v vsaki postelji še okostje, katero je tam, v polutemi globine, izgledalo prav tako, kakor gibajoča se pošast. Sploh Pearce svojih del še ni dovršil, in kdo ve, da ne bo nekega dne obiskal tudi „Bourgogno“, da jo ugrabi morju z vsemi njenimi zakladi.

Res morje krije milijone. Pred kratkem se je poročalo iz glavnega španskega mesta Madrida, da hočejo v pristanišču Vigo, ki leži na severovzhodni obali Španske, dvigniti iz morja zaklad. V pristanišču se nahaja velika jahta, katero noč in dan strogo nadzira ena španska vojna ladja. Na jahti se nahajajo razni novi stroji, ki jih je iznašel Italijan vitez Josip Pino, ki hoče s pomočjo teh strojev dvigniti zaklad, ki se nahaja na morskem dnu že 200 let. Zaklad je gotovo v morju. Meseca oktobra 1702. sta se v pristanišču pogreznili dve španski ladji, ki sta pripeljali iz

Kaj je na dnu morja?

Človek sam ne proдре daleč v vodno globino, s potapljalnim zvonom pa le v globine kakih 50 metrov. Izvanredno sestavljeni stroji omogočijo mu še le pohod v globine 250 metrov in več. Najbolj rabijo dandanes takozvane potapljalne stroje. Ti obstoje iz vodoneprodirne obleke, ki dovoljuje ob rednem dovajanju zraka v nepozna-

Mehike zlato, srebro in druge dragocenosti. Že večkrat so poizkusili, da bi dvignili ta zaklad, toda do sedaj brez uspeha. Zaklad, ki leži na morskem dnu, cenijo na 560 milijonov kron. Španska vlada in tudi iznajditelj vitez Pino se nadejata, da se jim v kratkem posreči dvigniti zaklad.

Vinogradnikom.

Ovinjanje novih in popravljenih sodov.

Znano je, da se mora nova posoda, predno se vlije vanjo pijačo, za to še-le pripraviti, to je: oviniti (narediti »bajon«). Posebno hrastovi sodi imajo v sebi mnogo nesnage in škodljivih stvari, vsled katerih postane vino zoprno in raskavo ter močno porumeni.

Zato napolni sod do vrha s čisto studenčnico in pusti jo prvič en dan, drugič dva, tretjič tri dni v sodu. Čez šest tednov izpiraj sod z vrelo vodo, v kateri se je kuhalo nekoliko sode ali pa soli. Končno rabi še mrzlo vodo, a ne napolnjuj več soda z njo, ampak le izplahuj ga. Menjaj krop in mrzlo vodo tako dolgo, dokler ne da hrastovina nobenih snovi več od sebe. Nato še zakuhaj z droži ali pa s kalnim vinom, da se doge navlečejo vinskega duha. — Tudi pri popravljenih sodih, bodisi da je le jedna doga nova, rabi krop na podoben način, da ti pozneje ne bo žal!

Vedno pa imej pred očmi, da se krop v sodu ne sme nikoli shladiti. sicer si delo dovršil le na pol. Z vrelo vodo raztopljene snovi se strdijo in ostanejo tako še v sodu. Ovinjene sode rabi le za vrenje mošta, a ne vlivaj vanje starine, ki dobi v njih nek poseben okus po novi posodi in novem vinu.

Kako naj se hranijo vinske tropine?

Če hočemo ohraniti vinske tropine zdrave in dobre za žganje, treba jih je dobro spraviti, da ne dohaja zrak k njim, ker bi se lahko skisale. Najbolje jih je stlačiti koj od stiskalnice (preše) v kad in jih potem zadelati z ilovico. Da ilovica ne popoka, se vsuje nekoliko peska na njo. Med tropine in ilovico nastlajaj nekoliko trtnega listja ali pa papirja. Skrbeti je vedno, da pridejo tropine kolikor možno malo v dotiko z zrakom.

Trte, od katerih hočemo rezati cepiče, treba je sedaj zaznamovati, ko smo videli njih vrednost v grozdju in rašči. Zaznamovati jih je z oljnato barvo. Vsaka trtna vrsta naj ima drugačno barvo. Pobarva naj se trtno deblo. Tudi trte, katere ne rodijo po naši volji, naj se zaznamva, da se jih potem precepi.

Tudi trak (ali špaga) je dobro znamenje, če se ga priveže ob trtno deblo.

Kaj pravi politika?

Avstrija. Novoimenovani namestnik za Primorsko princ Konrad Hohenlohe je že zapustil svojo dosedanjo službo v Bukovini in pride še ta mesec v Trst. Od njega se pričakuje spremembe vladanja v naših krajih. Mi želimo, da bi bil novi namestnik pravičen in da bi gledal bolj kakor njegovi predniki na prste tržaškim čifutom. — Izmed zborujočih deželnih zborov moramo omeniti posebno kranjskega in dalmatinskega. V prvem je zahteval voditelj kat. nar. stranke dr. Šusteršič nujno od vlade zadoščenja, ker je vladni koresp. biro poročal neresnično o nekih demonstracijah v škodo Slovencev. Toda ker je glasovala liberalna stranka proti nujnosti in se postavila na isto stališče kakor Nemci, je nastal vihar in ropot. Ob tej priliki se je pokazalo zopet očitno, da je liberalna stranka zaslužnena Nemcem in vladi. Komur je vera deveta briga temu tudi narod in njegova čast nista več sveta. V dalmatinskem dež. zboru pa poslanci niso dovolili v prvi seji cesarskemu namestniku, ker je razžalil deželo, govoriti in so zahtevali, da odstopi. Vse stranke so se združile in so možko nastopile proti uradniški ošabnosti. Namestnik je moral zapustiti posvetovalno dvorano, deželni zbor pa je bil takoj na to zaključen. — V češkem dež. zboru Nemci nadaljujejo obstrukcijo. V Brnu, Pragi in Opavi so delavci demonstrirali v prilog splošni volivni pravici. — Ogrski drž. zbor zboruje. Toda bati se je zopet hudih viharjev, če bo ministrski predsed. Tizsa skušal uresničiti svojo namero. On hoče namreč poostriti poslovnik in onemogočiti obstrukcijo. To je povedal v pismu na svoje volivce in tudi v dogovoru na tozadevno vprašanje od strani Košuta v zbornici. Zbornici je bila predložena v pretres proviz. trgovinska pogodba z Italijo. Gospodarski odsek jo je že potrdil.

Srbija. V najlepšem redu in v največjo zadovoljnost vsega srbskega ljudstva se je vršila slavnost kronanja, katerega so se udeležili zastopniki vseh jugoslovanskih narodov. Med njimi je vladala prava bratovska ljubezen, vezi so se še bolj utrdile. Pretečeno nedeljo pa je bil kralj Peter I. maziljen v samostanu v Žiču. Srbija vstaja k novemu življenju; srbske finance niso bile že 20 let tako dobre, kakor to leto, odkar vlada kralj Peter.

Italija. Sv. Oče je protestiral proti zborovanju prostomislecev in framonov v Rimu. Papež je dobil ob tej priliki stotisoče udanostnih izjav od italijanskih in drugih katoličanov. — Vsled zadnjega generalnega štrajka je stališče vlade zelo omajano. Ker se boji viharjev v zbornici, misli zbornico razpustiti in razpisati nove volitve.

Poklicala je pod orožje že rezervnike v slučaju, da bi bile volitve nemirne.

Vojna. Car je imenoval za poveljnika druge armade, ki se snuje, Grippenberga. Po bitki pri Liaojangu ni bilo drugih posebnih vesti iz bojišča razun, da Rusi junaško odbijajo vse japonske napade na Port-Artur, kjer je zgubilo že na deset-tisoče Japoncev svoje življenje, ne da bi se njih nade, zavzeti trdnjavo, le za korak približale uresničenju. Kar naenkrat pa se je položaj na doljnem bojnem polju popolnoma spremenil. Ruska mobilizacija je končana. Kuropatkin bo še le sedaj začel vojsko. Že ta glas je Japonce tako prestrašil, da so se pomaknili za 50 klm. nazaj. Kaj pa bo še le? Ako se dosedaj ni mogel Rusu še nihče ustavljati na njegovem potu, ali se naj ustavlja mali, žolti Japonec? Sedaj je začetek konca!

Skrivalnica:

Kje je lump, ki ne da miru?

NOVICE.

(Novi tržaški namestnik). Uradna „Wiener Zeitung“ je priobčila dne 2. t. m. imenovanje kneza Hohenlohe za tržaškega namestnika. Objednem je isti list prijavil tudi vpokojenje bivšega tržaškega namestnika grofa Goëssa, pri kateri priliki mu je cesar podelil red železne krone I. reda. Nemški listi, posebno pa „Neue Fr. Presse“, hvalijo neizrečeno novega namestnika, a hvali ga tudi tržaški „Piccolo“, ki je s tem imenovanjem jako zadovoljen. Mi novega namestnika prav nič ne poznamo in ne moremo zaradi tega izreči o njem nikake sodbe.

Do sedaj je bil knez Hohenlohe deželni predsednik v Bukovini in baje zelo priljubljen. Njegovo delovanje je bilo uspešno, kar bo lahko tudi tu, če bo, kakor se nadejamo, vsem pravičen. Za naslednika princa Hohenlohe v Bukovini je določen dvorni svetnik dr. Regner pl. Bleyleben.

(Družba sv. Mohorja) je začela dne 3. t. m. razpošiljati knjige po tej-le vrsti:

Škofije: 1. Tržaška, 2. Krška, 3. Goriška, 4. Razni kraji, 5. Amerika in Afrika, 6. Ljubljanska, 7. Lavantinska.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosi odbor naj takoj, ko dobijo „avis“, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje.

Prosimo pa pri tej priliki vrle Mohorjane, naj prinesejo svojim gg. poverjenikom po navadi prejšnjih let tudi letos kaj malega za prepotrebno družbo sv. Cirila in Metoda. Če bi daroval vsak član Mohorjeve družbe samo en krajcar, bi dobila družba sv. Cirila in Metoda lepo podporo. Kdor premore več, naj da več.

(Slovenska Marijina družba v Trstu) se je te dni mnogo pomladila. Dne 22. sept. t. l. je imela občni zbor, na katerem je bil voljen ves nov odbor, od katerega pričakuje družba za trdno, da bo vse svoje sile zastavil, da zavlada v Marijini družbi pravo pobožno življenje, kakor se spodobi Marijinim hčeram in sestram tako, da bo ime „Marijina hči, sestra“ častno in priporočljivo ime. Udinje naj tekmujejo med seboj, pa ne tako, da bi se katera hvalila, jaz sem zmagala, — ampak vse naj se prizadevajo, da bodo rekle: Marija je zmagala! Tako bo družba ljuba Mariji in složna med seboj. Dne 2. oktobra je imela družba slovesen shod, pri katerem je bil umeščen novi odbor in na novo sprejetih 26 udinj. To slovesnost so povečali posebno mil. g. škof s svojo navzočnostjo, ki so tudi umestili odbornice in sprejeli nove ude, katerim bo to v veliko spodbudo, da vestno vršijo svoje dolžnosti. Po slovesni službi božji so še mil. g. škof Marijino družbo nagovorili in z očetovskimi besedami priporočili resnično pobožnost in češčenje M. božje posebno tudi z molitvijo rožnega venca in slednjč so dali vsem svoj apostolski blagoslov. Vesele so udinje in hvaležne mil. g. škofu za njih prijaznost in dobrostljivost in mnoge se čudijo kako je bilo možno sumničiti dobrohotne namene škofove, ko zdaj same vidijo, kako naklonjeni so škof slovenski Marijini družbi. Katere še zdaj verujejo škofu sovražnim hujskačem in listom pač niso vredne prelepega imena Marijina hči, Marijina sestra, ker nad takimi žaluje Marija.

(«Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Greti») je imela svoj letošnji redni občni zbor v Rojanu dne 25. septembra. Iz poročila blagajnika je razvidna sota vseh dohodkov K. 4347.07 in vseh stroškov 4345.12 K. Mesto prejšnjega predsednika g. Godnika je bil izvoljen poslanec g. Gerdol. V odbor je bil izvoljen tudi č. g. Jak. Ukmar, rojanski kapelan, ki bo ob enem nadzoro al vzgojo v rojanskem otroškem vrtecu. Zelo je želeli, da bi se Rojančani kaj bolj zavzeli za prepotrebno podružnico ter prav radi iz ljubezni do Boga in svojih nežnih otročičev pomagali vzdrževati prvo vzgojevališče mladega verskega in narodnega naraščaja.

(Iz sv. Ivana). Navzlic skrajno neugodnemu vremenu se je višila dne 9. t. m. jubilejna procesija s kipom Matere božje. Te slavnosti se je udeležila velika množica vernega ljudstva, tudi iz drugih župnij okolice in iz Trsta. Gotovo bi pa bilo še mnogo več udeležencev, če bi ne bilo nebo zagrnjeno z oblaki. Zjutraj je daroval preč. msgr. Kosec slovesno sv. mašo, popoldanska slovesnost pa se je začela z govorom č. g. Ukmarja, rojanskega kaplana. Z njemu lastno prepričevalno zgovornostjo je slavil Marijo, kazal na njo kot najgotovejši lek proti modernim boleznim človeške družbe in v nemal poslušalce k ljubezni do Marije. Takoj po govoru je vzdignilo 16 belo oblečenih Marijinih hčer okrašen kip lurske M. B. in razvrstila se je procesija. Nedopovedljivo ginljiv je bil ta prizor; ljudstvo je dajalo duška svojim čustvom z glasnimi vzdih; ni bilo skoro očesa, ki bi ne bilo solzno. Med procesijo je svirala domača godba in so peli cerkveni pevci in pevke Mar. družbe. Ko smo se vrnili v cerkev, so bile še pete lit. M. B. S tem je bila slovesnost končana, a ljudstvo kar ni hotelo iz cerkve, ni se moglo ločiti od svoje matere. Ko sem videl to sveto navdušenje, to otroškovdano ljubezen našega dobrega naroda do Marije, se je moja vera v boljšo bodočnost tega ljudstva utrdila še bolj saj Marija ne bo dopustila, da propade tako ljudstvo. Svetoivančani so pokazali s to procesijo javno svojo udanost do nebeške kraljice. Naj bi ostali tudi v bodoče vedni častilci in posnemovalci Marije!

(Iz Katinare) V spomin 50 letnice, odkar je bila proglašena verska resnica brezmadežnega spočetja D. M. se je vršila na Katinari in Bazovici velika slovesna procesija dne 2. okt. V župni cerkvi na Katinari se je zbralo preko 800 vernikov; vredili so se za križem med molitvijo sv. rožnega venca in petjem litanij M. B. po glavni cesti proti Bazovici. Tam so napolnili krasno cerkev do zadnjega kotička. Preč. g. župnik Bazoviški pozdravil je pobožne Marijine častivce z le-

pim govorom; ter razložil pomen te procesije. Po slovesnih litanijah, ki so jih bazoviški pevci res ubrano odpeli, se je pridružilo do 600 Bazovičanov ter so se vsi skupaj podali v procesiji po istem potu na Katinaro. Lepa krasna procesija se je vila po široki cesti. Tržaški izletniki v kočijah in peš so obstajali ter gledali, kaj to pomeni. Nekoji so govorili: to je prava križarska vojska; kje neki se je nabralo vse to ljudstvo?! Po blagoslovu z Najsvetejšem v Katinarski cerkvi se je razšla ogromna množica veselih lic na svoj dom. Pokazali sti obe župniji, da imati Marijo za svojo nebeško Mater, ter jo radi častiti. Bog daj, da bi nikoli ne ugasnila ljubezen do Marije, nebeške kraljice v naših srcih!

(Iz Sežane). Dne 28., 29. in 30. sept. so se tu vršile občinske volitve. Boj je bil vsled dveh strank hud skoro kakor med Rusi in Japonci. Ena stranka se je res imenovala Rusi v Port Arturju (vaščani pod Planino), druga pa Japonci (Gradišcarji, Orlek, Dane in Šmarje). Dne 28. so Japonci zapodili Ruse za 10 glasov nazaj, prav tako tudi naslednjega dne za 7 glasov. Tako so Rusi izgubili trdnjavo III. razreda ter so se morali umakniti v trdnjavo II. razreda. 30. sept. predpoldne pa je bila huda bitka Japonci so napeli vse sile proti drugemu razredu. A Rusi so bili nepremagljivi. Zgube Japoncev so bile velike; hudo pobiti so čakali pomožnih čet v I. razredu. Popoldne so delovali topovi in strojne puške, da je bilo kaj, a Port Artur je ostal Ruski. Živeli volilci I. in II. razreda.

Po volitvi so se razšli volivci vsak s svojo stranko po gostilnah: Rusi veseli, Japonci togotni, posebno pa preti njih Togo z rekurzom. Grede domov so volilci iz Dan trikrat ustrelili z revolverjem. Streljal je baje neki Jože B., katerega bodo menda zato nekaj dni utaknili v luknjo. Ruski otroci so jih zapodili z divjim kostanjem.

Sežanski Rusi.

(Iz Ljubljane). Dne 19. sept. smo imeli tu pogreb 12 letnega gimnazijca Edvina Auman-a, sina občespoštovanega davkarskega uradnika v Vipavi. Postal je žrtev vipavskega grozdja. Ko je prišel dne 15. m. m. v Ljubljano s svojo materjo, je tožil, da mu je slabo. Poklicani zdravnik je izjavil, da so mu grozdni peški povzročili črevesno vnetje. Poslali so ga v bolnico, kjer je pa čez tri dni previden z sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Bil je jako nadarjen. Kdor je poznal tega živega, čilega dečka, vsakemu se je koj priljubil. Kako radi so ga imeli, je pričal pogreb. Udeležilo se ga je šest profesorjev in mnogo dijaštva. Res velik udarec je zadel stariše, a videl sem, kako so ga dovolj lahko prenašali vdani v voljo božjo. Živa vera je največja tolažnica. Rad bi videl, ali

tudi brezverci ob takih prilikah računajo na srečno svidenje.

(Iz Dunaja). Od nas dobiva „Druž. Prij.“ pač malo dopisov, za to pa naj bo današnji toliko bolj vesel. Poročati Vam hočemo namreč o Slovencu, ki je bil posebno odlikovan na dunajski univerzi — Lanskega leta je bila razpisana razprava: „Ex epistola s. Pauli ad Eph. et Coloss. de persona Christi ejusque opere salvifico“.

Za najboljšo delo pod tem naslovom se je imela podeliti premija iz Lackenbacherjeve ustanove v znesku 600 gld. Danes se je izvršilo na dekanatu teološke fakultete podeljenje rečene premije. Po kratkem govoru, ki ga je imel dekan Neumann o pomenu Lackenbacherjeve ustanove, odprl je kuverto, v koji je bilo še neznano ime srečnega odlikovanega visokošolca in ta je .. S'ovenec iz Mariborske škofije, č. g. Matija Slavič, duhovnik v Auguštinaju na Dunaju. K premiji sme priposlati vsak bogoslovec in duhovnik Austro-Ogrske monarhije svoj spis, toda seveda to morajo biti samo vzorna dela, kar je lahko razvidno tudi iz svote, ki se jo podeli kot nagrado. Za to moramo s posebnim veseljem čestitati našemu rojaku, da se je tako odlikoval na cesarskem Dunaju, temveč ker je on v Auguštinaju edini slovenski duhovnik, ki se peča z višjimi bogoslovnimi nauki.

(Op. Ur. G. Slavič je naročen tudi na „Dr. Pr.“, katerega je takoj v začetku plačal. Zgledujte se torej na tem vrlim Slovencu!

(Iz Kozjega) na Štajerskem. Jablana, ki sedaj v začetku oktobra lepo cvete, je na posestvu gospe Dvornikove v Kozjem, dočim so še ostale jablane lepo okrašene z zreliimi jabolki. Tudi cvetoča jablana je dala letos že sad. Pač čuden pojav v pozni letni dobi.

Potres smo čutili tu v okolici dne 22. sept. ob 10. uri zvečer. Sunek je bil od južno-zapadne strani.

(Marijin shod naših severnih bratov). Dne 28., 29. in 30. septembra so se Poljaki po svojih najboljših zastopnikih iznova posvetili božji Materi pred isto podobo, pred kojoj je nekdanji kralj Jan Kazimir posvetil vse svoje kraljestvo Mariji. Na shodu so bila velevažna poročila posebno o katoliškem časopisju in o katoliški verski šoli. Dne 30. sept. je bila slovesna procesija iz lvovske stolnice, koje se je udeležilo okoli 50 tisoč oseb. Marijin kip je neslo 28 oseb, zastopnikov dubovskega, plemenskega, meščanskega in kmečkega stanu. Posvečenje Mariji je molil na javnem trgu nadškof Bilezewski. „Vzdrževati moramo hvalo Odrašenika in njegove presvete Matere ljudstvu pa priznati njegove pravice“, je bila glavna misel njegovih besed. Slovesnosti so se udeležili najd-

ličnejši možje cele Poljske: deželni maršal grof Badeni, župan Malahovski, namestnik grof Potocki, vseučil. profesor grof Dr. Tarnowski in drugi.

Ta slavnost naših severnih bratov navdušuje tudi nas. Prav tak boj divja tudi pri nas. Tudi naše geslo je: Bogu čast, ljudstvu pravice!

(Ljudska pesmarica), ki je ravnokar izšla, je prekrasna zbirka do 80 najlepših nabožnih pesmi, prirejenih za ljudstvo. Ta pesmarica hoče pomagati, da vsepovsod začne odmevati po slovenskih tleh lepa nabožna pesem, ki je po nekaterih krajih že utihnila in se umaknila drugim, ne le posvetnim, ampak pogosto tudi nevrednim pesmim. — Pesmi so postavljene večinoma za dvoglasno petje, nekatere le za enoglasno; nekoliko jih je tudi za tri glasove, toda lahko se pojejo tudi eno ali dvoglasno. — Ljudski pesmarici so vkljub bogati vsebini, ličnemu tisku in krasni vezavi cene izredno nizke. — Mehko vezana knjižica stane 60 v, v lično platno vezana z rdečo obrezo 1 K., v šagrinastem platnu z zlato obrezo K. 1'40. Po pošti 10 vinarjev več. — Dobiva se v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“ v Ljubljani.

Te najlepše pesmi so prirejene za ljudstvo, ne za umetne zборе. Da bi pa vse ljudstvo povsod po slovenskem enako pelo, bo dobro izvežbati v vsaki cerkvi vsaj nekaj pevcev in pevk strogo po „Ljudski pesmarici“. Teh naj se ljudstvo polagoma poprime v besedilu in melodiji, da dospemo enkrat do enotnega petja. Prepičani smo, da če se s to pesmarico namen ne doseže, potem ni več pomoči.

Veseli nas ogromni napredek slovenske cerkvene glasbe izza časa zadnjih let. Ker pa je le cecilijanski ideji pripoznati toliko krasnih plodov cerkvene glasbe, zato jej kličemo: Vivat, crescat, floreat! Naj živi, raste, naj se razcvita!

(Darovi) poslani našemu upravnistvu. Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral med svojimi romarji na Barbano veleč. g. dekan Jožef Kompare 7 K. — Dalje smo še v isti namen prejeli od g. Škrabar Marije 10 st. in od g. Justa Rebeka, c. kr. živinozdravnika v Pazinu, 60 st. — Bog povrni!

(Razpisani štipendiji ustanove Vassal). Jeden štipendij je za deklico sirotico v rojanski fari, ki misli po dovršeni domači šoli vstopiti v kako višje vzgojevališče. Druga dva štipendija sta pa določena za gimnazijske dijake rojanske fare, ki žele kedaj službovati v dušnem pastirstvu tržaške škofije. Če primanjkuje prosilci iz Rojana, stopijo na njih mesto prosilci iz tržaške okolice. Prosilci morajo biti slovenskega pokolenja ter morajo predložiti svoje prošnje s krstnico, ubožnim listom, zdravniškim spričevalom ter zadnjima dvema šol-

skima spričevaloma škofijskemu Ordinarijatu v Trstu vsaj do zadnjega dne tega meseca. Podpore podeljuje tržaški škof, prosilce-dijake predloži župnik rojanski.

(Obrtna šola na Rakovniku). Piše se nam: Ker pogosto prihajajo na vodstvo salezijanskega zavoda vprašanja glede rokodelstva, sklenilo je v dogovoru z dež. in mestno šolsko oblastjo začeti v zavodu v prihodnjem mesecu tečaj obrtne šole za one dečke, ki so dokončali ljudsko šolo in imajo 14 let. Vodstvo bi sicer želelo izučiti gojence v delavnicah na Rakovniku, ali ker tega ne more, dokler mu cenjeni sotrudniki in dobre sotrudnice ne pomagajo, da se dovrši nameravani zavod, se je vodstvo pogodilo z različnimi boljšimi tvrdkami v mestu, da jim pošlje gojence v delo od 7 — 12 dopoldne in od 1 do pol 6 popoldne. Vodstvo se bo kolikor možno pri tvrdkah zanimalo, kako se gojenci obnašajo. Zanimalo se bo zajedno z vladno priznanimi učitelji, kako napredujejo v svoji obrti in kaj jim še posebej manjka, da se spopolnijo v svoji stroki. Nadzorovalo se bo kolikor mogoče in gotovo bodo gojenci vsaj ob prostih urah, ko niso pri delu, daleč od toli-kih nevarnosti, kar bo za vestne stariše velika tolažba. Čim bolj bodo dobrotniki in dobrotnice podpirali zavod, temveč ubogih in zapuščenih dečkov bo mogoče sprejeti in jim tako agotoviti vsakdanji kruh in srečno prihodnost. Novi vajenci se spremaajo tekom oktobra. Šola začne z novembrom. Pogoje pojasnuje ustno ali pismeno: vodstvo salezijanskega zavoda na Rakovniku pri Ljubljani.

(Neljuba pomota) se je vrnila v zadnjo številko „Druž. Prijatelja“. V pesmici na str. 134 bi morala izostati besedica „je“ ter bi se morala predzadnja vrstica glasiti: „oboje ne!... preveč zahteval si“... — Citatelji, prosimo, ne zamerite!

(Katoliška bukvarna) v Ljubljani obhaja letos 25-letnico svojega obstanka. Dne 1. avg. 1879. l. je bila njena ustanovitev naznanjena vsem založnikom v Avstriji in inozemstvu. Kmalu si je pridobila svojega posebnega zastopnika (komisijonarja) na Dunaju in v Lipskem. Glavno pozornost je obračala katoliška bukvarna na katoliško književnost slovenskega naroda in tujih narodov, in sicer ne samo na bogoslovske knjige, marveč na vse, ki priznavajo ali ki goje pozitivno versko stališče. Založila in razprodala je posebno veliko število dobrih molitvenikov in raznih del za praktično dušno pastirštvo. Marsikatero delo, ki pospešuje in utrjuje versko prepričanje, je prišlo prav potom katoliške bukvarne med naše slovensko ljudstvo. Zato ji pa ob 25 letnici želimo, da bi še nadalje uspešno delovala med nami zvesta svojemu geslu: „pro Deo et patria“ — za Boga in domovino!

(Truplo pokojnega papeža) Leona XIII prepeljejo prihodnjega meseca novembra iz cerkve sv. Petra v lateransko baziliko in ga tam pokopljejo v zato odločenem grobu!

(Za sadno razstavo) v Radovljici na Gorenjskem je bilo iz početka in je še vedno veliko zanimanje od vseh strani. Slovenci smemo biti ponosni na svojo sadjerejo, katero pa poskušajmo še vedno spopolniti

(Za novo cerkev) v Gorici se te dni podpisujejo v prošnjo do mestne uprave, da bi ista odstopila na starem pokopališču primeren prostor za zgradbo novega svetišča.

Za kratek čas.

Mutec. Zidar pade med delom raz streho na tla. Prihitevši tovariš ga dvigne in milo vpraša: „Janez si li mrtev?“ „Mrtev ne, a zgubil besedo“, odgovori ponesrečenec.

V šoli. Učitelj: „Kje se jabelka bolje hranijo na suhem ali na mokrem kraju?“

Učenec: „To je odvisno od števila otrok, ki jih ima družina.“

Nevtolažljiv. „Zakaj piješ toliko, odkar si udovec?“ reče grof svojemu logarju. — „Gospod grof, da se tolažim z vinom v britki zgubi drage žene.“

„Pa koliko časa bo trajalo to tvoje žalovanje.“ „Vedno, vedno, ker jaz sem nevtolažljiv po zgubi žene.“

Uganke.

Rešitev ugank priobčenih v zadnji številki: 1) Vrana — rana — Ana, 2) dežnik, 3) nobeden, ker če ne bi ga ne bilo, treba peči.

Imena rešilcev: Mihael Pustišek v Zdolah (drugo), Vouk Anton, dijak v Trstu (drugo), Štefan Erman, mizar v Ljubljani (vse tri), Katerina Svetličič v Spodnji Idriji (prvo in drugo), Ljudevit Bergant iz sv. Lenarta (prvo in drugo), Česnik Miroslav, dijak v Trstu (drugo), Nabergoj Francišek, dijak v Trstu (drugo), Razlag Ana, učenka v Rojanu (drugo), Janko Trošt, mladenič na Škorklji (drugo).

Nove uganke.

I.

Šaljivo vprašanje: Kdaj so jabolka zrele?

(Jožef Petrič.)

II.

V postelji ležim
Nikdar ne zaspim.

(Števo E.)

III.

Krščen sem, pa ne kristjan,
Vendar je visok moj stan;
Kradel nisem ne moril,
Vendar sem obešen bil.

(Mihael Pustišek).

Opomba. Jeden izmed rešilcev tretje uganke, ki se oglasi vsaj do 23. t. m., prejme v dar „Ljudsko pesmarico“ v zlati obrezi. Srečalo se bo dne 24. t. m.

Listnica uredništva.

Mnogim. Prosimo, popišite papir samo na eni strani ne pozabite na pike, vejice itd. Drugim: Prosimo potrpljenja!